

Škofi mimo Maribora

Bo Celje nadškofijsko mesto?

Ukinitev mariborske nadškofije in njena razdelitev med murskosoboško in celjsko škofijo ni le hipotetična

Seja Slovenske škofovske konference v Celju je potekala v času, ko so tuje, predvsem avstrijske banke napovedale zaplenitev pretežnega dela premoženja mariborske nadškofije, ki je bilo zastavljeno za vrtooglave finančne pa tudi gradbene posle te institucije.

Za zaseg premoženja naj bi se tokrat odločili tuji banki Sparkasse in Bawag. Vsaj za eno lahko trdimo, da je blizu idejni provenienci Cerkve. Zato po svoje preseneča tako radikalen rez teh bank, ki očitno ne vidijo več izhoda iz finančne krize mariborske nadškofije, še posebno zdaj, ko so formalno razkrite tudi finančne povezave in propadli posli z Vegradom. Molk obeh nadškofov ne preseneča, saj sta tako ali drugače vpletena v nadškofijsko zgodbo. Čudno je, da molčijo preostali škofi, predvsem celjski in soboški, kjer zaradi mahinacij ostajajo na robu preživetja. Sicer lahko to razumemo kot notranji problem Cerkve, toda z vidika njene prenove in vzpostavitve ponovnega zaupanja v institucijo bi pričakovali, da se končno opredelijo do problema in povedo, kako si bodo povrnili zaupanje.

Na to pa bomo še nekaj časa čakali. Prav zdaj je aktualen Zvon 1, ki se upira stečajju na vse mogoče načine, zdaj s ponudbo nekega tujega investitorja, ki naj bi kupil družbo in jo rešil pred stečajem. Očitno pa NLB kot največji upnik ne bo odstopila o zahtevanega stečaja, saj bo v nasprotnem začela prodajo zaseženih deležev podjetij, tudi Heliosa. Da Zvona 1 ne bodo z lahkoto požrli **mali delničarji**, je jasno iz napovedi odškodninskih tožb proti upravam in članom nadzornega sveta. Nadškofija je, kot kaže, to zgodbo odpisala in zanjo ne predstavlja več problema. Problem je golo preživetje nadškofije, ki naj bi jo ob zaseženem premoženju bremenilo še 17 milijonov

evrov dolgov. Zdaj so dokončno pred iskanjem rešitve, kako preživeti in ali sploh še v taki obliki, kot nadškofija je. Nekaj upanja je bilo pri prodaji zemljišč na Braču, toda ta je očitno splavala po vodi. Najbližja je pred dvema mesecema napovedana zgolj kot hipotetična možnost ukinitve nadškofije in njena razdelitev med murskosoboško in celjsko. To naj bi omenjal nadškof dr. Marjan Turnšek na srečanju s predsednikom vlade Borutom Pahorjem. Če nekdanji ekonom Mirko Krašovec ni kanaliziral milijonov v katero od davčnih oaz, potem verjetno druge možnosti realno tudi ni. Ob tem se tudi postavlja vprašanje, ali res ni tako, saj ima omenjeni skorajda enako moč in vpliv, kot ju je imel pred razrešitvijo, sta pa ta bistveno bolj nevarna, saj sta neformalna. Če do tega res pride, potem je velika verjetnost, da se metropolitija in s tem nadškofija preseli v Celje, del pa se je priključi Murski Soboti, in to je po notranjem cerkvenem redu mogoče storiti. Da ta scenarij ni nerealen in je tudi ustrezen za velik del sedanjega vrha hierarhije v mariborski nadškofiji, dokazuje to, da vse ključne pozicije z nadškofom na čelu zasedajo ljudje iz celjskega škofijskega prostora. Ne gre pa zanemariti še enega dejstva, ljubljanski nadškof dr. Anton Stres je bil mariborski pomožni škof in prvi celjski škof ter tudi neke vrste prvi prisilni upravitelj mariborske nadškofije. Mogoče je tudi aktiviranje mirujoče škofije na Ptujju ali pa zadnja možnost – ustanovitev nove nadškofije v eni od mariborskih primestnih občin, katere ime je prvo v naslovu in se k temu doda še Maribor. Kaj od tega se bo realno zgodilo, se bo videlo zelo hitro. Drži pa, da v tem trenutku nadškofija pri reševanju problemov nima več nobene podpore iz Vatikana, kot kaže,

jo je odpisal tudi sedanji nuncij, ki očitno ni pripravljen reševati tistega, kar je prejšnji zavozil.

Molk škofov o tem problemu in hkratna napoved teološkega simpozija z naslovom Ali in zakaj nas je verne strah, sta nekoliko nenavadna, če ne že nevzdržna. Čeprav programa niso podrobneje predstavili, je vprašanje, o katerem ali kakšnem strahu bo govor. Ali bo zajet tudi strah pred divjim finančnim liberalizmom, ki ga je s svojim početjem podpihovala tudi mariborska nadškofija? Bo razprava o strahu potegnila za sabo še kaj več, morebiti tudi razpravo o očiščenju in zaščiti pred zlim duhom? Če bo tako, je ta zli duh še vedno brez jasne podobe ali, če hočete, metle, ki bi najprej pometla pred lastnim pragom. Skupina klerikov se je neposredno po izbruhu afere in tudi ob sedanjem dogajanju ostro odzivala, toda znotraj cerkvenih okvirov. Zdaj se je o tovrstnem početju javno vprašal eden od frančiškanov v osrednjem verskem tedniku Družina, toda namesto odkritega odziva in jasnega odgovora, kaj bo Cerkev storila, da se končno vrne k človeku, naj bi se začelo discipliniranje.

Nenavadno za institucijo s tako zgodovino in toliko izkušnjami, da ne premore niti kančka samorefleksije. To trdno in neomajno stanje za okopi liberalnega fundamentalizma je podobno tistemu »trgovanju z odpustki« v 15. stoletju – in kje se je končalo. Gre za rano, ki je katoliška Cerkev še do danes ni prebolela. Kaj bo storila danes, če se ji zgodovina ponovi, in to zaradi preprostega dejstva, če ostanemo pri primeru mariborske nadškofije, ki je tako brutalno potepala socialno doktrino drugega vatikanskega koncila.

J. V.